

2023
2024

הקאמרטה
הישראלית ירושלים
מנהל מוזיקלי: אבנר בירון

LA TEMPESTA DEI SOLISTI / סולנים בטערה

מוצרט ושוברט / MOZART & SCHUBERT

LA TEMPESTA DEI SOLISTI / סולנים בסערה

מוצרט ושוברט MOZART & SCHUBERT

דוד גרימל David Grimal
כנר ומנצח (צרפת) violinist and conductor (France)

סמואל ברבר (1910-1981) Samuel Barber (1910-1981)
אדאג'ו לכלי קשת, אופ' 11 (כ-6') Adagio for strings, op. 11 (Ca. 6')

וולפגנג אמדיאוס מוצרט (1756-1791) Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
קונצ'רטו לכינור מס' 5 בלה מז'ור, ק' 219 (כ-31') Violin Concerto no. 5 in A major, K. 219 (Ca. 31')
Allegro aperto | Adagio | Rondo, Tempo di Menuetto

הפסקה* Intermission*

פרנץ שוברט (1797-1828) Franz Schubert (1797-1828)
רונדו לכינור ולכלי קשת, ד' 438 (כ-15') Rondo for violin and strings, D. 438 (Ca. 15')
Adagio - Allegro giusto

בלה ברטוק (1881-1945) Béla Bartók (1881-1945)
דיוורטימנטו לכלי קשת (כ-23') Divertimento for strings (Ca. 23')
Allegro non troppo | Molto adagio | Allegro assai

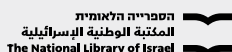
26.2
אלמא
זכרון יעקב
ELMA
ZICHRON YAAKOV
שני | 20:00 MON

25.2
הספרייה הלאומית
ירושלים
NATIONAL LIBRARY
JERUSALEM
ראשון | 20:00 SUN

24.2
מכון ויצמן
רחובות
WEIZMANN INSTITUTE
REHOVOT
מוצ"ש | 20:00 SAT

23.2
מוזיאון תל אביב
לאמנות
TEL AVIV
MUSEUM OF ART
שישי | 13:00 FRI

*הקונצרט בירושלים בלא הפסקה - אנא הישארו במקומותיכם
*NO INTERMISSION IN JERUSALEM - PLEASE REMAIN SEATED

מוזיאון תל אביב לאמנות

דוד גרימל / ננר ומנצח

הכנר הצרפתי הבין־לאומי דוד גרימל שב אל הקאמרטה - הפעם בתפקידי סולן, מנצח וכנר ראשי מתוך התזמורת, בערב של יצירות מוכת לכלי קשת ממגוון תקופות.

דוד גרימל החל בלימודי הכינור בעיירת הולדתו שאטֶנֶה־מֶלְבֶּרִי בפאתי פריז. ב-1993, בן 20, זכה במקום הראשון בתחרות לכנרים ולנגני מוזיקה קאמרית בקונסרבטורבטואר של פריז; לאחר מכן השתלם אצל רֶז'י פֶּסְקֵיֶה, פיליפ הירשהורן, שלמה מינץ ואייזק שטרן.

בשני העשורים האחרונים, גרימל זכה למוניטין של וירטואוז - סולן ונגן מוזיקה קאמרית - והופיע על בימות מן היוקרתיות בעולם: קונצרטהאוס ברלין, מוזיקפריין וינה, אולם ויגמור בלונדון, לינקולן סנטר בניו יורק, טונהאלה ציריך, קונצרטחבאו אמסטרדם, אולמות שאנז־אליזה והפילהרמוני בפריז, אולם סונטורי בטוקיו ואולם הקונצרטים הלאומי של טאיוואן.

דוד גרימל היה סולן עם התזמורת הפילהרמונית רדיו צרפת, תזמורת פריז, התזמורת הרוסית הלאומית, התזמורת הקאמרית האנגלית, התזמורות הסימפוניות של ברלין, ורשה, שירות השידור הונגריה וירושלים, הקאמרטה הישראלית ירושלים, הקאמרית האירופית, תזמורת מוצרטיאום לזלבורג ותזמורת גולֶבְנֶיקְיאָן בליסבון.

קריירת הניצוח של גרימל לקחה אותו אל התזמורת הסימפונית של גליסיה - ספרד, התזמורת הלאומית שירות השידור רומניה, התזמורת הסימפונית טייפיי ואל התזמורות הקאמריות של קרקוב ומוסקווה.

גרימל מרבה לבצע מוזיקה בתזמנו - יותר מתריסר מלחינים אירופים בני־זמנו

הקדישו לו יצירות שהוא ניגן בהשמעת בכורה; לצד זה הוא משתף פעולה עם חוקרי מוזיקה עתיקה כדי להתחקות אחר אופני הביצוע של התקופה.

דוד גרימל הוא אף מורה מבוקש, המלמד באוניברסיטה למוזיקה של חבל הסאר בזארבריקן. כמו כן הוא מנחה כיתות אומן ברחבי תבל, מוזמן לכהן בחבר השופטים של תחרויות בין־לאומיות ואף יוזם - קונצרטים ואירועים כגון "אורות אירופה" - פסטיבל רב־תחומי, הנערך בערים שונות ביבשת ומארח נגנים צעירים.

ב-2008 הוענק לו תואר אביר מסדר האומנויות מטעם משרד התרבות הצרפתי.

גרימל מנגן בכינור סטרדייווריוס "אקס־רֶדֶר" (1710) ובקשתות מעשה ידי משפחת טורט מפרז.

סמואל ברבר נולד בניו יורק, גדל גם על ברכי המוזיקה הרומנטית האירופית. למד במכון קרטיס למוזיקה בפילדלפייה. ב-1936 ברבר הלחין רביעיית כלי קשת; את הפרק השני, **האדאג'ו** האיטי, הפך גם לפרק עצמאי. הוא שלח את הפרטיטורה לטוסקניני, שב-1938 ניצח על היצירה בתזמורת האנדיביסי. האדאג'ו עתיר המתח והריגוש היה ליצירה המוכרת ביותר מאת המלחין ונוגן בהזדמנויות רבות לציון אָבל - למשל בעקבות מות רוזוולט ולאחר רצח קנדי ואסון התאומים. ב-1967 עיבד המלחין את האדאג'ו למקהלה, עם מילות הסיום מן המיסה הקתולית: "שה האלוהים, שנטלת עליך חטאי עולם, רחם עלינו ותן לנו שלום."

את **הקונצ'רטו לכינור ולתזמורת מס' 5** חיבר **מוצרט** בן ה-19 בשלהי 1775; זו היצירה האחרונה להרכב זה מאת מוצרט, שלא שב להלחין קונצ'רטו לכינור ולתזמורת ב-16 שנות חייו הנותרות. כמו אל הפסנתר, לאורך חייו היה למוצרט קשר בלתי אמצעי לכינור: הוא ניגן בו בילדותו בהדרכת אביו ובמהלך חייו חיבר לכלי סונטות וקונצ'רטי. נראה שאת הקונצ'רטו חיבר לכנר אנטוניו ברונטי, שפעל בזלצבורג, אך כאמור גם ניגן אותו בעצמו. הוראת הביצוע בפרק הראשון נדירה: אָפֶּרְטו - באיטלקית פתוח, אמיץ או בהיר. לאחר הפרק השני השליו מגיע פרק הרונדו במנואט המבוסס על הנושא הפותח. אחריו נשמעת משיכת צלילים ארוכים בְּקֶרְנוֹת (דְּרֹן), המופיעה גם בחלק מהקונצ'רטי הקודמים ומרמזת על פנייה של המלחין להומור - הסטטיות ההרמונית והמקצבים המדמים חטיבת כלי נקישה עשירה (שבפועל מממשים כלי הקשת הנמוכים בְּקוֹ לִינֹו) [מכים על הכלים עם העץ של הקשת] מזכירים נגינה של תזמורת עממית טורקית, לכל הפחות בְּאֹזְנֵי בני אירופה באותה העת, והקנו לקונצ'רטו את הכינוי "הטורקי".

פרנץ שוברט, המגלם את אידיאל המוזיקה הווינאית באומנות השיר וביצירותיו הכליות, היה הוויולן ברביעיית כלי הקשת המשפחתית: האחים הגדולים ניגנו בכינורות, פרנץ בוויולה ואבי המשפחה בצ'לו. עד 1816, שנת כתיבת הרונדו לכינור ולכלי קשת, כבר השלים פרנץ בן ה-19 הלחנת שש־עשרה רביעיות כלי קשת וחמש סימפוניות. קרוב לוודאי שנגינת הבכורה ל**רונדו** בלה מז'ור התקיימה בהרכב של כינור סולו - בנגינת המלחין עצמו או אחיו פרדיננד - ורביעיית כלי קשת; לפנינו הגרסה עם תזמורת כלי קשת. היצירה בפרק אחד, המחולק לשתי חטיבות: מבוא (אדאג'ו) ורונדו (אלגרו ג'וסטו). היצירה יצאה לאור עשורים רבים לאחר מות המלחין - ב-1897.

בלה ברטוק חיבר את **הדיוורטימנטו** בקיץ 1939, בצל עליית הנאצים; כשנה לאחר מכן היגר לארצות הברית. פאול זאכר, מנצח ואמרגן שווייצרי ומייסד התזמורת הקאמרית של באזל, נודע בהזמנת יצירות מגדולי הדור, ביניהם סטרווינסקי, הינדמית, מרטינו, הונגר, בולז וברטוק; קודם לכן הזמין מברטוק "מוזיקה לכלי קשת, לכלי נקישה ולצ'לסטה" לתזמורת הקאמרית של באזל. זאכר לא חסך מהונו הרב: הוא ארגן לברטוק בקתה בְּאֶלְפִים, ציווה לשלוח לשם פסנתר - ובתוך 15 ימי עבודה נשלמה המלאכה. ברטוק כתב לאשתו: "דיוורטימנטו" פירושו באיטלקית מוזיקה משעשעת. טוב, אותי המוזיקה הזאת משעשעת; אם כך ירגיש גם הקהל הנכבד, זאת כבר שאלה אחרת. זאכר ביקש ממני לכתוב יצירה פשוטה ופשטות מביאה עימה קלות; באמת היא יצירה קלה". לא ממש: אומנם לפרקים החיצוניים אופי של מחול, אך מאחורי חזותם הנינוחה מסתתרות המצאות מאתגרות לביצוע ולהאזנה - ובפרק האמצעי, האיטי, שפע דיסהרמוניות אפלות עד ומצמררות. גם ביצירה זו נשמעת השפעת מוזיקת העם על המלחין, למשל בנושא הרונדו הפותח את פרק הסיום - ולאורכו.